

נפשו גחלים תלהט

גליון 220 תצוה תשע"ט

ניצוצות ממשנת הגאון הצדיק ר' ישראל אליהו וינטרויב זצוק"ל
לתרומות והנצחות, הוספת מנויים, הצעות והערות יש לפנות ובטלפון: 0527697944 ולמייל 1nafsho@gmail.com

זכר המערכת

מאמר זה הוא המשך למאמר הקודם ויסודי ביותר בהבנת דרכי עבודת האדם.
הבהרה: מחמת סגנונו היחודי שאינו שוה לכל נפש דברי תורתו של רבינו זצ"ל עוברים עריכה ועיבוד לשוני כפי שנעשה בספר "נפשו גחלים תלהט" שי"ל בעדודו. על כן כל שגיאה וטעות נא לתלות אך ורק בעורך.
נשמח על כל הערה והארה.

המערכת

תורגש אפסיותם מול המלך, ותורגש אז רק מציאותו בלבד והמציאות שלהם לא תורגש כלל, כמובן. כן הוא כאן, הבריאה מבחינה את עצמה בתוך מהלך שבו "אכן אתה ק"ל מסתתר", ואז יש תפיסת הדרגה בבריאה כנ"ל, חוקים כחות שונים זה מזה. אבל בתפיסתו ית"ש, תפיסת האמת המחלטה, הכל באמת עומד לפניו ית"ש, ובטלה כל ההדרגה, כי לפניו הכל אפס ממש. זה הפירוש "את השמים ואת הארץ אני מלא" – בהשוואה ממש.

הדרך של אתה בסממניך ואני בכבודי

משה רבינו התפלא כיצד יתכן הכללת בחינה זו של "אני מלא" בתוך המשכן שהוא מבנה גשמי מצומצם. כמ"ש במד"ר כשאמר הקב"ה למשה ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם, תמה "הלא השמים ושמי השמים לא יכלכלוך", ואיך אתה אומר לי עשה משכן, והשיב לו "לא כשם שאתה סבור כך אני סבור, אלא כ' קרשים בצפון וכ' בדרום ח' במערב, ולא עוד אלא שארד ואצמצם שכינתי בתוך אמה על אמה" עכ"ל. כלומר שבאמת השגת עומק יחודו ורוממותו היא מעבר לתפיסת העולם של "שמים ושמי השמים", ואעפ"כ חידש הקב"ה שבתוך שטח מצומצם של כ' קרשים וכו' יכולה להופיע השגה עליונה זו בדרגה מסוימת.

צריך להבין החידוש שבזה. אם היינו יכולים לצייר את התפיסה של "את השמים והארץ אני מלא", היינו חשים רק את מציאותו ית', והרגש העצמי שלנו היה בטל לגמרי כלפיו, כי היינו עומדים לפני מציאות קדושה שמעל ומעבר להשגה של הנברא, גילוי זה היה במשכן בתוך הכ' קרשים על כ' קרשים [בזה נבין שמה שמע דברי תורה מבין הכרובים דוקא, וכידוע מש"כ הרמב"ן שהיה זה המשך נתינת התורה, כי התורה היא ההוראה הגדולה ביותר על שמו הגדול (כמ"ש בהקדמת הרמב"ן עה"ת) שהוא כל המציאות, ואפס זולתו. ולכן גילוי עצום זה שמע משה דוקא מבין ב' הכרובים].

מאמר "אתה בסממניך ואני בכבודי"

[במאמר הקודם התבאר החסד הגדול שנמסר לאדם למלא חזרה את כל החלל שנדמה כפנוי מהשגחתו ושלטונו בכבוד שמים בכל מעשה מצוה ולימוד תורה שלו. ובוזה מתרומם האדם מאפסיותו. וממילא מוכרחת אליו ההשגחה הפרטית לשער כמה גילוי כבוד שמים יש בכל מעשה שלו. וכן הסלידה ממתנת חינם נובעת ממהלך זה.

עוד הארכנו שהקושי שיש לאדם לחיות בתמידות עם השגה זו ש"אין עוד מלבדו" אך רק משום שכח הדמיון הוא המטשטש אמת פשוטה זו. והם הם כל נסיונות האדם.

כעת נמשיך את הקו הלאה לראות כיצד מתקיים מהלך זה של גילוי כבוד שמים בועיר אנפין בתוככי האדם עצמו. היינו שיש אפשרות חיבור של השגת מציאותו היחידה בתוך הגוף גשמי. זוהי צורת האדם השלמה לאמיתתה. השלב הבא יהיה להכיר את הכח שאחראי לטשטש אמת זו – עמלק].

משכן כבריאת שמים וארץ

ממה שאמרו שבצלאל שבנה את המשכן היה יודע לצרף אותיות בהן נבראו שמים וארץ מבואר שבנית המשכן היתה בנית השמים וארץ במהדורא תנינא. וכן מוכח כן ממה שלומדים את המלאכות שבת מהמלאכות שבהן בנו את המשכן ושבתה ממלאכות אלו היא עדות על שבתת הקב"ה ממלאכת שמים וארץ בשבת.

כתיב "את השמים ואת הארץ אני מלא". הפירוש השטחי בזה הוא ש"אתה מחיה את כולם", אין שום מציאות חיה רק ממנו, על כן כל פרט מן המציאות הוא בטוי אל ההשגחה עליונה המחיה אותו. אך לפי"ז אנו מצמצמים את ה"אני מלא" לאופנים מוגבלים שהרי לא דומה הביטוי של פרט א' לחבירו כי יש לכל אחד את הגוון הפרטי שלו. אבל הפירוש העמוק בזה הוא, שהוא ית' ממלא את השמים ואת הארץ בהשוואה גמורה. נמחיש בדוגמא. משל למלך גדול שיש לו ממשלה בהיקף עצום, ברור שהיקף ממשלתו מתחלק להרבה פרטים מסודרים. שר הפנים, שרי צבא למיניהם, חיילים למיניהם משרדים וכו' וכו'. ובהדרגה מתגלה שלטונו בכל אחד מדרכי ממשלתו כל אחד כפום שיעורא דידיה. וכל אחד כפי ערכו ומקומו בהדרגה זו. כל זה כשמבחינים במלוכה שלא בפני המלך. אבל אם יכנסו כולם ביחד לחדר המלך אז

נפח. פי' שלשון נשמה הוא מלשון נשימה ובאה מהנשימה שבתוך פיו ית"ש (נפה"ח שער א'). נמצא שהנשמה מושרשת תוך מחיצתו ית"ש. וניתן לה לבוש בהכנסה לגוף הנקרא "שכל הנבדל", דרכו יכול להשיג את האמת שבתוך המחיצה ההיא.

אני ישנה ולבי ער הלבי קה"ק דהקומה

קו דק יוצא מהנשמה לתוך גוף האדם להיות נתפסת שם השגה זו. בעולם מלא של בנין האדם אמרו חז"ל **שהלב** הוא הבית קה"ק שלו (עיין נפה"ח שער א' בשם הזוה"ק). ובסוד צמצם שכינתו בין ב' בדי הארון נתפס בלב החזון של תפיסת שכל הנבדל המשיג את היחוד ד"את השמים ואת הארץ אני מלא". זהו שאמרו במד"ר שה"ש עה"פ אני ישנה ולבי ער, לבי זה הקב"ה שנאמר צור לבבי וחלקי אלקים. פי' שכאן באובנתא דליבא (ולא בשטחיות הלב שנמצא בו בהרהור ורגש) יש קשר בין השכל הנבדל והנעלם אל לבו של האדם. ובסוד צמצם שכינתו בין ב' בדי ארון מופיע בשיעור קו היחוד האמיתי.

[א.ה זכינו לעמוד על ציור מבנה האדם מישראל, יצור המוכשר למלא את חלל העולם בכבוד שמים, ובפרטות להשכין בליבו השגה זה. הדברים אינם גוזמאות, אינם שייכים לבעלי מדרגות, זהו "סתם" אדם מישראל. המעטת הדמות אדם בדורות האחרונים היא הגורמת לתמוה על הדברים] (בסוד ישרים תרומה תשנ"ז, מבוא שערים)

חיבור זה הוא מופלא מאוד, כמ"ש במדרש שהשיבו הקב"ה שהשתדלות של משה להכניס גילוי זה לבריאה היא "אתה בסממניך ואני בכבודי". זה הוא דבר שמעבר להבנה כלל איך נכנס לתוך גבול הצמצום תפיסה עליונה שמעבר לגבול [לא כשם שאתה סבור כך אני סבור], והוא ממש אותה בחינה של "מפליא לעשות" [עין ברמ"א או"ח סי' ד'] איך שבגוף האדם - עפר מן האדמה נכנסת נשמת חיים מן החיים העליונים, וחיים אלו מורגשים בגוף. אבל אדרבה משום שהוא ית"ש הפועל מוכרח שיתאפשר פלא זה. נתעמק יותר להבין היכן יכולה להופיע הרגשה מופלאה זו של "אין עוד מלבדו" בקומת האדם בהיותו עולם קטן.

על כל דיבור פרוחה נשמתם – שכל הנבדל

עולמנו הינו פרוזודור וגשר המקושר לעוה"ב בו יתגלה "אני מלא" - "ונשגב ה' ביום ההוא", לפיכך יכול להופיע בתוך העולם החמרי קו דק מאותו "אני מלא". קו זה חדר לבריאה בשעת מת"ת שאז התגלה ה"לבדו". שם התגלה איך נראה הכל בעת שהוא לפניו ית"ש. והוא מ"ש חז"ל שעל כל דיבור פרוחה נשמתם, אין הכוונה מתוך פחד, אלא שהחזון שהתגלה בדיברות לא יכול להיות נתפס ונקלט רק עם הבדלת השכל מהחומר ממש. השגה זו שייכת אל מה שקראו הקדמונים "שכל נבדל".

לבוש הנשמה הוא השכל הנבדל

מהו שכל נבדל. על הנשמה כתיב "ויפח באפיו נשמת חיים", ואמרו ע"ז הקדמונים מי שנפח מתוכו